

DREPTUL

LEGISLAȚIUNE — DOCTRINA — JURISPRUDENȚA — ECONOMIE POLITICĂ

DIRECTOR: C. G. DISSESCU

PRIM-REDACTOR: V. ATHANASOVICI

Redactori: PAUL NEGULESCU, DEMETRU NEGULESCU, ALEX. CERBAN, G. MEITANI, G. G. DANIELOPOLU
G. C. CRISTESCU, SILIU RĂDULESCU

ZIARUL APARE
JOIA ȘI DUMINECA

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: STRADA PARIS, 20

REDACTOR-ADMINISTRATOR
B. P. RĂDULESCU

ABONAMENTELE

se fac pe an și pe jumătate de an
la 1 Ianuarie și 1 Iulie

Dela 1 Iulie până la 1 Sept. ziarul nu apare

GRIGORE G. PĂUCESCU
FONDATOR-PROPRIETAR

Un număr: 50 bani

Un număr vechin 1 leu

COSTUL ABONAMENTULUI

Pe an, 40 lei; pe jumătate an, 20 lei

Studentzii plătesc pe jumătate

Pentru străinătate se adaugă timbrul postal

S U M A R

JURISPRUDENȚA ROMÂNĂ. — *Inalta Curte de casațiune și justiție, secțiunea I*: Ministerul de război cu Locot.-colonel în rezervă St. Calmuschi. — *Secțiunea III*: Ministerul de finanțe cu Androne C. Varneliu.

Curtea de apel din Galați, secțiunea II: Elena Duca cu Varvara V. Ignat și alții.

Judecătoria ocolului Zătreni-Vâlcea: Ilie B. Zaharia cu C. M. Dragomir.

JURISPRUDENȚA STRAINĂ. — *Curtea de apel din Nancy*. — Observațiune de d-l profesor D. Alexandresco.

Bibliografie.

JURISPRUDENȚA ROMÂNĂ

INALTA CURTE DE CASAȚIUNE ȘI JUSTIȚIE

SECȚIUNEA I

Audiența dela 19 Febraarie 1914

Președinta d-lui C. R. Manolescu, președinte

Ministerul de război cu locot.-colonel în rezervă St. Calmuschi

CITATIUNI. — STAT. — REPREZENTATIE LE JUSTITIE. — ART. 75 AL. 1 PR. CIV., ȘI ART. 21 DIN LEGEA PENTRU ADMINISTRATIUNEA DOMENIILOR STATULUI DIN 1872.

Cu toate că potrivit art. 75 al. 1 din procedura civilă și art. 21 din legea pentru administrarea domeniilor Statului din 1872, ministerele trebuiesc citate în judecată prin miniștrii respectivi la București, totuși avocatul public poate reprezenta Statul înaintea instanțelor judecătorești și deci pe fiecare minister în parte, întrucât nicăeri legea nu prevede o delegațiune specială

pentru ca avocatul public să poată apăra în instanță interesele Statului.

No. 110 — Respins motivul I de casare din recursul făcut de ministerul de război contra sentinței No. 552 din 1911, a tribunalului Bacău, secția I, în proces cu locot.-colonel în rezervă St. Calmuschi.

S'a citit raportul făcut în cauză de d-l consilier B. Bossy.

S'au ascultat: d-l avocat Caracaș, din partea ministrului de război, în desvoltarea primului motiv de casare; d-l avocat Angelescu, pentru intimat, în combateri, din partea intimatului.

Curtea deliberând,

Asupra primului motiv de casare:

«Exces de putere, violarea principiului că nu se poate pronunța o hotărâre, dacă părțile n'au fost legalmente citate, a dispozițiilor art. 75 al. 1 din procedura civilă, a art. 21 și 29 di legea pentru administrarea domeniilor Statului din 28 Martie 1872.

«Instanțele de fond nu pot pași la judecarea unei pricini, până ce părțile nu sunt legalmente citate, sau până ce partea, față de care procedura n'a fost îndeplinită, nu renunță, fie expres, fie tacit, de a se prevală de vitiile de procedură, primind a se judeca. Pentru ziua de 15 Noembrie 1911, ministerul a fost citat prin avocatul public din Bacău, în loc să fie citat în persoana ministrului care e capul administrațiunei, și la București, unde își are sediul, după cum prevede în mod categoric al. 1, de sub art. 75 din procedura civilă, și art. 21 legea dela 1872. Tribunalul a pășit la judecata procesului, probabil fiind că avocatul public s'a prezentat în instanță. Simpla prezentare a avocatului public în instanță nu acoperă neregularitatea procedurii, întrucât dânsul nu reprezintă pe minister, decât dacă are delegațiune și în limitele acelei delegațiuni; or, avocatul public n'a avut absolut nici o delegațiune din partea ministrului de a-l reprezenta în proces. Ministerul

nici n'a putut să-i dea vr'o delegațiune și nici instrucțiunile necesare pentru susținerea procesului, cum prevede art. 29 din legea dela 1872, de oarece n'a avut cunoștință de termenul de judecată, întrucât nu fusese citat.

«Sentința tribunalului este dar casabilă, fiind dată cu exces de putere, cu violarea principiilor și a textelor de lege menționate».

Având în vedere că, prin sentința atacată cu recurs, tribunalul de Bacău, judecând ca instanță de trimitere, în urma casării de către această Înalță Curte a sentinței No. 90 din 1908, a tribunalului Roman, a admis acțiunea intentată de intimatul locot.-colonel Calmuschi, contra ministerului de război, obligându-l pe acesta din urmă, a plăti celui dintâi, suma de una sută-optzeci lei, cuvenită acestuia ca fond pentru cal și harnașament;

Considerând că, din lucrările aflate la dosarul tribunalului, rezultă că ministerul de război a fost citat în tot cursul instanței de trimitere prin avocatul Statului din județul Bacău, care s'a și prezentat în fața instanței și a pus concluzii în susținerea apelului introdus de minister;

Că, însă, la nici o înfățișare, nici chiar în ziua când s'a pronunțat hotărârea atacă cu recurs, avocatul Statului, nu a obiectat nimic în privința citării ne-regulate a ministerului de război;

Considerând că dacă, într'adevăr, potrivit dispozițiilor art. 75 al. I pr. civ., și art. 21 din legea pentru administrarea domeniilor Statului din 1872, ministerul de război urmă să fie citat prin capul ministerului, ministrul de război la București, și că deci citarea sa prin avocatul public din Bacău, nu putea fi considerată ca legală, totuși nu e mai puțin adevărat că după aceeași lege din 1872, avocatul public reprezintă Statul în fața instanțelor judecătorești și deci, pe fiecare minister în parte, și că nicăeri legea nu prevede o delegațiune specială, pentru ca un avocat public să poată apăra în instanță interesele Statului;

Considerând că, așa fiind, ministerul de război, fiind reprezentat în instanță în mod legal, prin avocatul public din Bacău, și acesta primind să se judece fără să obiecteze ceva în privința nelegalei chemări, prin această tăcere s'a acoperit orice viciu de procedură;

Că, deci, tribunalul nu a violat menționatele texte

de lege și nu a comis nici un exces de putere, iar motivul nefiind fondat urmează să fie respins.

Pentru aceste motive, respinge.

SECȚIUNEA III

Audiența dela 15 Aprilie 1914

Președința d-lui I. Duca, președinte

Ministerul de finanțe cu Androne C. Varnaliu

LEGEA PATENTELOR. — CONTRAVENȚIE. — AMENDĂ. — DREPT FIX. — ZECIMI. — ART. 2 AL. 1 ȘI ART. 19 AL. 4 L. PATENTELOR.

Din textul art. 2 al. 1 din legea patentelor rezultă învederat că dreptul fix de patentă cuprinde și zecimele respective, care nefiind decât un accesoriu al impozitului principal servind la acoperirea cheltuelilor ocazionate cu constatarea și împlinirea acestui impozit, fac parte integrantă din impozitul principal și dar trebuie să intre în calculul acelui impozit.

Prin urmare, tribunalul reducând zecimele din amenda compusă din îndoitul patentei la care intimatul a fost condamnat sub cuvânt că ele nu fac parte din patenta propriu zisă, prin acest fapt a violat art. 2 aliniat ultim și art. 19 al. 4 din legea patentelor și a dat o hotărâre cu exces de putere.

No. 119. — Casată, după recursul făcut de ministerul de finanțe, sentința tribunalului Covurlui, secțiunea II No. 283 din 1913, în proces cu Androne C. Varnaliu.

S'au ascultat d-l avocat Marinescu, din partea fiscului, în deevoltarea motivelor de casare, și d-l Ardeleanu, pentru intimat, care a recunoscut temeinicia lor.

Curtea, deliberând,

Asupra motivului de casare, tras din violarea art. 2 aliniat ultim și art. 19 al. 4 din legea patentelor și exces de putere.

Având în vedere că din sentința supusă recursului se constată că, prin procesul-verbal din 31 August 1912, încheiat de controlorul fiscal al județului Covurlui, și aprobat de ministerul de finanțe, Androne C. Varnaliu, intimat în recurs, a fost condamnat să plătească amendă îndoitul taxei de patentă pentru că a exercitat profesia de antreprenor de lucrări publice fără să facă declarațiune la percepția respectivă spre a fi impus la patentă;

Că, în contra acestei condamnățiuni, numitul intimat a făcut apel și tribunalul Covurului, judecând procesul, deși constată contravenția și menține pe intimat la amendă, totuși a scos din calculul amendei zecimile aferente aceluși impozit, la care Androne Varnaliu era condamnat prin procesul-verbal de contravențiune și aceasta sub cuvânt că legea prin patentă a înțeles dreptul de patentă fix fără zecimi și că acestea n'ar face parte din patentă propriu zisă;

Având în vedere că, după art. 2 al. 1 din legea patentelor, contribuțiunea patentei se compune dintr'un drept fix și dintr'un drept proporțional, iar după aliniatul ultim al acestui text de lege la dreptul proporțional nu se va percepe zecimi de percepere comunale, județene sau a camerilor de comerț;

Considerând că din modul cum este redactat acest text de lege, rezultă învederat că dreptul fix de patentă din contra cuprinde și zecimile respective, care nefiind decât un accesoriu al impozitului principal, servind la acoperirea cheltuelilor ocazionate cu constatarea și împlinirea aceluși impozit, fac parte integrantă din impozitul principal și dar trebuie să intre în calculul aceluși impozit;

Considerând că, în speță, tribunalul reducând zecimile din amenda compusă din îndoițitul patentei la care intimatul Androne G. Varnaliu a fost condamnat sub cuvânt că ele nu fac parte din patentă propriu zisă, prin acest fapt a violat art. 2 aliniatul ultim și art. 19 al. 4 din legea patentelor și a dat o hotărâre cu exces de putere;

Că, dar, motivul de casare fiind fondat, recursul cată să fie admis.

Pentru aceste motive, casează.

CURTEA DE APEL DIN GALAȚI

SECȚIUNEA II

Audiența dela 22 Martie 1914

Președînța d-lui V. Tătaru, președinte

Elena Duca cu Varvara V. Ignat și alții

CETĂȚENIA ROMÂNĂ. — FEMEE STRĂINĂ. — CĂSĂTORIA EI CU UN ROMÂN. — DESFACERE. — PĂSTRAREA CALITĂȚII DE ROMÂNCĂ. — ART. 19 DIN CODUL CIVIL.

PĂMÂNT RURAL. — STRĂIN. — SUCCESIUNE. — DREPTUL LA VALOARE. — ART. 7 DIN CONSTITUȚIE.

PĂMÂNT RURAL. — SUCCESIUNE. — FEMEE NECULTIVATOARE DE

PĂMÂNT. — IMOBIL RURAL. — DOBÂNDIRE PRIN TESTAMENT. — ART. 7 ȘI 8 DIN LEGEA RURALĂ. — ART. 1 DIN LEGEA DELA 1879.

1° Dispozițiunile art. 19 din codul civil, potrivit cărora românca devenită străină prin căsătoria cu un străin redobândește calitatea de româncă după desfacerea căsătoriei, nu se pot aplica prin analogie și în ceea ce privește pe femeile străine devenite românce prin căsătorie, acestea din urmă continuând a avea calitatea de românce și după desfacerea căsătoriei.

2° Dispozițiunile art. 7 din Constituțiune împiedică pe străini numai de a dobândi imobile rurale în România, iar nu și de a dobândi prin succesiune valoarea lor, întrucât nici un text de lege nu ridică străinului dreptul de succesiune.

3° În lipsa unei dispozițiuni derogatorii dela dreptul comun în privința ordinii succesoriale asupra pământurilor rurale, succesorii testamentari sau ab intestat ai săteanului, au dreptul de a dobândi prin succesiune asemenea imobile după regulile dreptului comun, astfel că soția unui sătean, chiar dacă nu este cultivătoare de pământ, poate dobândi prin testament dela soțul său imobilul rural ce acesta îi a testat.

No. 31. — S'a prezentat oponenta Elena Duca, asistată de d-nii avocați Economu și N. I. Niculescu, iar intimații asistați de d-l avocat T. Drăgulănescu.

Curtea,

Asupra opozițiunei făcută de Elena Duca, cu autorizația soțului său N. Duca din Brăila, cu petiția înregistrată la No. 4052 din 14 Noembrie 1913, în contra deciziei No. 138 din 1913, prin care i-s'a respins apelul ce făcuse în contra sentinței tribunalului Brăila secția II cu No. 105 din 22 Martie 1913, fiind condamnată la 50 lei cheltueli de judecată către Varvara Vasile Ignat, Sanda R. I. Manea și Radu I. Manea;

Având în vedere că prin sentința apelată, s'a respins ca neîntemeiată acțiunea intentată de oponenta Elena N. Duca, cu petiția înregistrată la No. 6072 din 18 Aprilie 1912 în contra intimaților Varvara Vasile Ignat, Sanda R. I. Manea și Radu I. Manea atât personal cât și ca soț pentru autorizare, prin

care cerea să fie obligați să-i restituie averea rămasă pe urma defunctului său frate Vasile Ignat, compusă din 5 hectare loc arabil și $\frac{1}{2}$ hectar loc de casă în comuna Latinu județul Brăila, și $\frac{1}{2}$ hectar loc de casă în comuna Măicănești județul R.-Sărat, pe care pretinde că le-a stăpânit Varvara Vasile Ignat fără nici un drept și apoi le-a vândut intimaților Sanda R. I. Manea și Radu I. Manea;

Având în vedere că intimata Varvara Vasile Ignat a recunoscut la interogatoriu ce i-s'a luat la tribunal în ziua de 22 Martie 1913, că pământul ce se revendică a rămas pe urma defunctului său soț Vasile Ignat, pe care l-a dobândit în baza testamentului soțului său autentificat de tribunalul R.-Sărat la No. 1097 din 12 Mai 1894 și apoi l-a vândut intimaților Sanda R. I. Manea și Radu I. Manea;

Că, aceste fapte nefiind contestate, oponenta Elena N. Duca a susținut că intimata Varvara Vasile Ignat este streină și deși în urma căsătoriei celebrate de ofițerul stărei civile al comunei Măxineni la 8 Ianuarie 1884 cu fratele său Vasile Ignat a devenit româncă, conform art. 12 c. civ., totuși căsătoria fiind desfăcută prin moartea soțului, ea și-a pierdut această calitate, redevenind străină, astfel că nu a putut dobândi imobile rurale, conform art. 7 din constituție;

Având în vedere că intimata Varvara Vasile Ignat contestă că ar fi fost străină, susținând că era româncă din naștere, dar în tot cazul străină de ar fi fost, totuși prin căsătoria ei cu Vasile Ignat a devenit româncă, conform art. 12 c. civ., și o dată dobândită această calitate, ea nu a pierdut-o prin moartea soțului, de oarece nici un text de lege nu spune că o streină devenită româncă prin căsătorie cu un român, pierde această calitate prin desfacerea căsătoriei;

Că, art. 19 din c. civ., după care româncă devenită streină prin căsătorie cu un străin, redobândește calitatea de româncă după desfacerea căsătoriei, fiind un text de favoare pentru românele de origine de ași redobândi această calitate pierdută, nu poate avea o întindere mai mare de aplicațiune decât a prevăzut legiuitorul și prin urmare nu se poate trage din această dispozițiune un argument, pentru a decide că și străina devenită româncă prin căsătorie cu un român, pierde această calitate redevenind

străină după desfacerea căsătoriei, căci ar fi a proclama o decădere de drept fără un text formal de lege, ceea ce nu este admisibil;

Că, astfel, intimata Varvara Ignat, chiar dacă ar fi fost străină, devenind româncă prin căsătoria sa cu Vasile Ignat și păstrând această calitate și după desfacerea căsătoriei, a putut moșteni prin testament imobilele rurale lăsate de soțul său;

Că, în tot cazul, dacă am presupune că intimata Varvara Vasile Ignat era străină, ea nu ar fi avut dreptul de a dobândi imobile rurale, adică de a posedă asemenea imobile, căci aceasta oprește art. 7 din Constituție, iar nu și de a dobândi valoarea lor, la care are dreptul ca moștenitoare testamentară, căci nici un text de lege nu ridică străinului dreptul de succesiune, și cum intimata a vândut imobilele rurale Sandei R. I. Manea și lui Radu I. Manea a căror calitate de români este necontestată ca și dreptul de a posedă imobile rurale, realizând astfel valoarea acelor imobile succesoriale, nu se putea formula nici o acțiune din partea moștenitorilor de sânge ai defunctului Vasile Ignat în contra legatarii universale pentru revindecarea averii testate;

Având în vedere că, în al doilea rând, oponenta a mai susținut că în cazul când se va decide că intimata Varvara Vasile Ignat este româncă, totuși nu a putut dobândi proprietatea imobilelor în litigiu, fiind că acele imobile sunt din cele cedate după legea rurală, ceea ce nu s'a contestat, care potrivit art. 7 din legea rurală din 1864, și a art. 1 din legea interpretativă din 1879, nu puteau fi înstreinate decât către comună sau alt sătean cultivator de pământ; ori, intimata Varvara Vasile Ignat nu este săteană cultivatoare de pământ și prin urmare nu a putut dobândi proprietatea asupra pământului în litigiu, iar pentru dovedirea faptului, că intimata Varvara V. Ignat nu este cultivatoare de pământ, a cerut proba cu martori;

Având în vedere că în adevăr prin art. 7 din legea rurală și a art. 1 al legii din 1879 s'au oprit înstrăinările de pământuri rurale către alte persoane afară de comună sau un alt sătean cultivator de pământ, sub această denumire înțelegându-se și femeile sub sancțiunea nulității actului de înstreinare, dar prin nici un text al legii rurale sau al vreunei alte legi nu s'a schimbat ordinea succesorală a să-

teanului, fie ab-intestat, fie testamentară, după dreptul comun, asupra imobilelor după legea rurală; din contra, prin art. 8 al. 1 legei rurale se menține neatinsă această ordine succesorală, așa că în lipsa unei dispozițiuni derogatorie dela dreptul comun, în privința ordinii succesurale asupra pământurilor rurale, trebuie să admitem că succesorii ab-intestat sau testamentari ai săteanului au dreptul de a dobândi prin succesiune asemenea imobile după regulile dreptului comun;

Că, dar, prin art. 8 din legea rurală, fiind permis săteanului de a dispune prin testament de pământul cedat în baza legii rurale, intimata Varvara Vasile Ignat a putut dobândi imobilele în litigiu în baza testamentului soțului său, chiar dacă nu este cultivatoare de pământ, căci nu ar fi echitabil a se despuia de un asemenea pământ, ce i s'a lăsat prin testament, pentru a fi atribuit oponentei, în contra voinței testatorului, când și ea locuind în orașul Brăila, și nefiind săteancă, nu ar avea dreptul a dobândi imobile rurale, de nu ar pretinde decât tot dreptul de succesiune în lipsă de testament;

Având în vedere că, chiar dacă printr'o interpretare prea riguroasă a art. 7 din legea rurală, s'ar susține că săteanul deși nu este oprit a dispune prin testament de pământul său rural, însă această dispozițiune trebuie să fie limitată numai către un sătean cultivator de pământ, totuși nu se poate da acestei restricțiuni a dreptului absolut al săteanului de a testa o aplicare mai mare decât scopul urmărit de legiuitorul din 1864, ca pământul rural să nu fie posedat decât de un sătean cultivator de pământ, pentru ca acesta să se folosească de pământul pe care-l muncește; așa că, în această situațiune, prohibițiunea de testare a săteanului nu poate fi înțeleasă decât numai în sensul că legatarul, dacă nu este sătean cultivator de pământ nu poate dobândi pământul rural pentru a-l poseda, iar nu că nu a dobândit nimic în baza testamentului, căci aceasta ar echivala cu împedirea absolută a săteanului de a testa, ceea ce nici legiuitorul din 1864 nu a înțeles a face și în acest caz este foarte conciliant cu spiritul legiuitorului; că, legatarul care nu e sătean cultivator de pământ, dacă nu poate dobândi pentru a poseda și a se folosi de pământul rural, are dreptul la valoarea aceluia imobil, ce i s'a lăsat în baza

dreptului de succesiune testamentară, căci în acest fel se împacă și dispozițiunile riguroase ale legii, ca pământurile rurale să fie numai în posesiunea și folosința sătenilor cultivatori de pământ și voința testatorului, căruia i s'a recunoscut prin chiar legea rurală dreptul de a testa, după regulile dreptului comun;

Că, în această situațiune, dacă am admite că intimata Varvara Vasile Ignat, nu ar fi cultivatoare de pământ și n'ar putea dobândi dreptul de a poseda imobilele rurale testate, totuși a dobândit în baza testamentului dreptul la valoarea acelor imobile, pe care și-a realizat-o vânzând acele imobile, după cum s'a arătat mai sus, intimaiilor Sanda R. I. Manea și Radu I. Manea, a căror calitate de săteni cultivatori de pământ este recunoscută și prin urmare și dreptul lor de a dobândi imobile după legea rurală;

Că, de aceea, este inutil a se mai face dovadă, că intimata Varvara V. Ignat, era sau nu cultivatoare de pământ în momentul deschiderei succesiunii defunctului testator Vasile Ignat.

Așa dar, fie că intimata Varvara Vasile Ignat, a dobândit în baza testamentului dreptul de proprietate asupra imobilelor rurale, fie că ar fi dobândit numai dreptul la valoarea lor, pentru a se da un efect voinței testatorului, ea le-a putut în mod valabil a le înstrăina prin vânzare celorlalți intimaiți, în prima ipoteză în virtutea dreptului absolut de proprietate, în a doua fiindcă legea nu arată nici o formă prin care cineva poate să realizeze valoarea unui lucru care i se cuvine;

Că astfel fiind, cu drept cuvânt, prima instanță a respins acțiunea oponentei Elena N. Duca, și prin urmare și apelul ca și opoziția ce a făcut la Curte, trebuie a fi respinse, obligându-se conform art. 149 pr. civ., la cheltuelile cu transporturile și plata de avocat ce au făcut intimaiții în proces și pe care Curtea le fixează după apreciere la 50 lei;

Pentru aceste motive, redactate de d-l consilier V. Bălășescu, respinge opoziția.

Semnați: V. Tătaru, T. Radvan, V. Bălășescu.

Opiniune

Sunt de părere a se admite dovada cu martori cerută de oponenta Elena N. Duca, spre a stabili

că Varvara Vasile Ignat, este sau nu cultivatoare de pământ, pentru următoarele considerațiuni :

Legea din 15 August 1864 și 13 Februarie 1879, pentru a conserva pământurile date clăcașilor în familia lor sau cel puțin pentru ale păstra în clasa sătenilor cultivatori de pământ, a oprit orice înstrăinări voluntare a acestor pământuri, fie prin testament sau orice acte între vii făcute către orice persoană afară de comună sau alt sătean cultivator de pământ și a lovit de nulitate absolută toate înstreinările făcute în contra legii, și prin art. 8 din legea din 1864, nu s'a modificat întru nimic economia acestor legiuiri, căci acest articol nu a avut de scop să schimbe dispozițiile clare și lămurite ale art. 7 din legea dela 1864, explicat prin art. 1, 2 și 3 a legii din 13 Februarie 1879 și să permită prin testament înstreinarea imobilelor rurale către orice persoană indiferent dacă e sătean, e cultivator de pământ sau nu; dar, numai să schimbe dispozițiunile art. 680 din codul civil, chemând la moștenirea ab intestat, în lipsă de rude în grad succesibil și de soț sūpravețuitor, pe comună în locul Statului care este îndepărtat dela moștenirea pământurilor rurale. Atâta tot și nimic mai mult. Prin urmare, pe de o parte nu se poate susține că prin interpretarea riguroasă a art. 7 din legea rurală, s'ar schimba ordinea succesorală, căci prin ordine succesorală se înțelege rândul în care sunt chemate rudele defunctului la succesiunea ab intestat și nu la succesiunea testamentară unde nu sunt chemate rudele în calitatea lor de rude, dar persoanele cărora li s'a lăsat moștenirea prin testament și care culeg bunurile în puterea însăși a voinței testatorului, și legea din 1864 nu a avut în vedere moștenirea ab intestat de oarece a reglementat înstrăinările voluntare; iar pe de altă parte nu e întemeiată nici părerea că Varvara V. Ignat, ar avea în baza testamentului dreptul la valoarea imobilelor lăsate prin testament, căci dacă înstrăinarea unui pământ rural făcută prin testament este nulă, radical nulă, acestei înstrăinări nu i se poate da un efect juridic. Moștenitorii defunctului Vasile Ignat, au căderea să ceară anularea actului prin care Vasile Ignat, a înstrăinat imobilul către soția sa Varvara Vasile Ignat, și să-l revendice în orice mâini

s'ar găsi, cu condiție numai să stabilească că, în momentul transmisiunii, Varvara Ignat nu era săteancă cultivatoare de pământ, art. 1 și 2 din legea din 1879 nu lasă nici o îndoială în această privință.

Semnat : I. Corjescu.

JUDECĂTORIA OCOLULUI ZĂTRENI-VĂLCEA

Audiența dela 19 Martie 1914

Ilie B. Zaharia cu C. M. Dragomir

LUCRU JUDECAT. — HOTĂRĂRE PENALĂ. — EXISTENȚA FAPTULUI. — CALIFICAREA LEGALĂ. — CULPABILITATEA INFRACTORULUI.
LUCRU JUDECAT. — HOTĂRĂRE PENALĂ ACHITĂTOARE. — INFLUENȚA ASUPRA CIVILULUI. — DISTINCȚIUNE.

1° Autoritatea lucrului judecat în penal, nu se aplică decât la chestiunile cari au fost în realitate și în mod necesar decise de judecătorii represivi și cari sunt relative: a) la existența faptului ca delict, element care formează baza comună a acțiunii publice și a celei private; b) la calificarea legală a faptului; și c) la culpabilitatea sau neculpabilitatea infractorului, adică dacă faptul îi este sau nu imputabil ca delict.

2° In ce privește hotărârile achitătoare în penal, urmează a face distincțiunile următoare :

a) Dacă prin hotărâre se constată că faptul imputat inculpatului nu există, sau că nu se găsește nici o dovadă de culpabilitate, ori că nu s'a probat în destul vinovăția lui, o asemenea hotărâre are autoritate de lucru judecat și în civil, și judecătorii civili trebuie să țină seamă de ea, fără a se mai putea admite în civil a se produce vreun nou supliment de probe, căci în asemenea cazuri s'ar viola autoritatea lucrului judecat;

b) Dacă prin hotărârea achitătoare, tribunalul recunoaște că faptul ce se impută inculpatului nu întrunește elementele infracțiunii pentru care fusese dat judecăței, deci, când prin considerentele hotărârei achitătoare nu se declară că inculpatul nu a săvârșit fapta, ci se arată că n'a putut fi condamnat pentrucă n'au fost îndeplinite toate elementele cerute de legea penală pentru

existența infracțiunii, în asemenea caz, o asemenea hotărâre penală, nu are autoritate de lucru judecat în civil și, ca atare, inculpatul achitat, în asemenea împrejurări, poate fi urmărit pe calea civilă pentru daune, căci nu e nici o teamă de contrariedade de hotărâri.

Judecata,

Asupra incidentului peremptoriu de fond, a influenței în prezenta acțiune civilă a hotărârei achititoare penală No. 1832 din 1913, a tribunalului Vâlcea secția II și, deci, a respingerei acțiunii ca fiind autoritate de lucru judecat, incident ridicat de pârâțul C. M. Dragomir;

Având în vedere că, în orice hotărâre penală trebuie a se ține seamă nu numai de dispozițiunile ei, ci și de motivarea hotărârei, de considerentele care au determinat pronunțarea acelei hotărâri, aceasta în scopul de a se putea examina autoritatea lucrului judecat (I. Tanoviceanu: «Noul curs de procedură penală» No. 904);

Având în vedere că adevăratele limite ale autorității lucrului judecat în penal sunt, în special, acelea că, această autoritate nu se aplică decât la chestiunile cari au fost în realitate și în mod necesar decise de judecătorii represivi și care sunt relative :1) la existența faptului ca delict, element care formează baza comună a acțiunii publice și acelei private; 2) la calificarea legală a faptului; și 3) la culpabilitatea sau neculpabilitatea infractorului, adică dacă faptul îi este sau nu imputabil ca delict (Garraud No 629 p. 876; I. Tanoviceanu: „Pr. penală“ No. 960 pag. 604; cas. secția II D. 613 din 6 Martie 1912“);

Deci, stabilite fiind prin hărărârea penală existența sau neexistența faptului ca delict, că inculpatul e sau nu autorul și că faptul i e imputabil sau nu ca delict, aceste trei puncte vor avea autoritate de lucru judecat și în civil și judecătorii civili trebuie să țină compt de o asemenea hotărâre penală, altfel s'ar viola autoritatea lucrului judecat (Garraud ed. 7-a No. 630 p. 876; I. Tanoviceanu: „Pr. pen.“ No. 966 p. 607; Garsonnet „Pr. civ.“ 2-a ed. T. III § 1147 p. 583; Hue „Pr. civ.“ T. VIII 340; cas. secția II D. 419 din 15 Mai 1912).

Iar dacă prin hotărârea achititoare în penal se

constată din considerente că inculpatul a fost achitat pentru că faptele săvârșite de dânsul nu întruneau toate elementele cerute de lege pentru existența unei anumite infracțiuni, o asemenea hotărâre penală nu are autoritate de lucru judecat în civil și, inculpatul achitat, va putea fi urmărit pe cale civilă pentru daune, căci nu e nici o teamă de contrariedade de hotărâri (I. Tanoviceanu: „Pr. pen.“, No. 966 pag. 607 și cas. II, D. 419 din 1912);

Având în vedere că, în speță, inculpatul deși achitat prin sentința penală No. 1832 din 1913, a tribunalului Vâlcea secția II, însă, din considerentele acestei sentințe se vede că inculpatul a fost achitat pentru că fapta sa nu îndeplinea toate elementele cerute de legea penală pentru existența infracțiunii;

Că, în asemenea caz, o asemenea hotărâre nu are autoritate de lucru judecat în civil și, în consecință, inculpatul achitat, în asemenea împrejurări, poate fi urmărit pe cale civilă pentru daune, căci nu e nici o teamă de contrariedade de hotărâri;

Pentru aceste motive, respinge ca neîntemeiat incidentul și, apoi, s'a dat părților cuvântul în fond, etc.

Judecător, C. S. Ballan.

JURISPRUDENȚA STRĂINĂ

CURTEA DE APEL DIN NANCY

Audiența dela 6 Iunie 1913

CERCETAREA PATERNITĂȚEI. — HOTĂRĂRI STRĂINE. — ORDINE PUBLICĂ INTERNĂ ȘI INTERNAȚIONALĂ. — VECHEUL ART. 340 DIN CODUL FRANCEZ, ART. 307 COD. CIV. ROMÂN.

Art. 340 din codul civil francez (307 c. civ. rom.), chiar înaintea modificărei introdusă prin legea din 16 Noembrie 1912, care astăzi permite cercetarea paternității, nu se opunea la [executarea unei hotărâri străine, care condamnă pe un străin a servi o pensie alimentară copilului a căruia paternitate eră judecătorește cercetată și constatată.

Ordinea publică se opune numai ca procesul în cercetare de paternitate să fi fost făcut în Franța.

(Din *Journal Clunet* anul 1914, p. 568)

Observațiune. — Cercetarea paternității fiind oprită de codul nostru (art. 307) și această lege aparținând statutului personal, urmărește pe Români ori unde s'ar afla; de unde rezultă că ei n'ar putea, în afară de cazul excepțional prevăzut de art. 307, să cerceteze paternitatea lor naturală, conform legeri țării unde s'ar găsi; și *vice versa*, străinii, a căror lege personală ar permite cercetarea paternității, n'ar putea să execute această acțiune în România, statutul lor personal fiind, în această privință, ținut în frâu de statutul teritorial român, care este de ordine publică internațională. (Vezi în acest sens, C. București și cas. rom., *Dreptul* din 1893, No. 11 și din 1894, No. 4; *Cr. judiciar* din 1893, No. 40 și din 1894, No. 2; *Bult.* 1893, p. 1110; *Cr. judiciar* din 1904, No. 63 (cu obser. noastră) și *Dreptul* din acelaș an, No. 59. Tot în acest sens se pronunță atât doctrina cât și jurisprudența străină. Vezi numeroasele autorități citate în tomul II al Coment. noastre, nota 4 dela pag. 363, 364, ed. a 2-a. *Contrà*: Pasquale Fiore, *Le droit international privé*, trad. Antoine, II, 733, p. 272 urm., ed. a 4-a).

Dar dacă străinul, de exemplu, un Austriac un Francez sau un German, n'ar putea, după părerea generalmente admisă, să cerceteze și să dovedească paternitatea naturală în România, conform statutului său personal, pentru că ordinea publică internațională s'ar opune la exercițiul unei atare acțiuni, se decide însă, cu drept cuvânt, așa cum a decis și Curtea din Nancy, prin decizia a cărui sumar s'a reprodus mai sus, că o hotărâre străină care ar constată, conform legeri străine, paternitatea naturală a unui copil, își poate produce efectele sale în România, pentru că legea română n'a înțeles să oprească decât procesele scandaloase și investigațiunile care ar turburâ ordinea publică din România. Or, odată ce procesul s'a judecat afară de teritoriul nostru, ordinea publică nu este întru nimic jignită prin invocarea unei paternități dovedită pe teritoriul străin. (Vezi în acest sens C. București, *Cr. judiciar* din 1904, No. 63 (cu obser. noastră); *Dreptul* din acelaș an, No. 59, precum și multe alte autorități citate în tomul II menționat, ed. a 2-a, nota 1 dela p. 364, 365. *Contrà*: C. de apel din Neuchâtel, *I. Clunet*, anul 1887, p. 115).

Și hotărârea străină își va produce efectele sale în România, chiar dacă n'a fost investită cu formula

executării de judecătorii români, pentru că este de principiu, deși chestiunea este și de astădată contraversată, că hotărârile străine pot fi invocate în altă țară ca având autoritatea lucrului judecat, fără a se îndeplini formalitățile executorului, în cece privește constatarea stărei civile și a capacității părților litigante. (Vezi în acest sens, tribunalul Covurlui și Iași, *Cr. judiciar* din 1901, No. 50; *Dreptul* din 1901, No. 37 și din 1887, No. 87; *Idem.* tribunalul Paris, I. *Clunet*, anul 1902 p. 103 urm., precum și alte autorități citate în tom. VII al Coment. noastre, p. 460, nota 2. *Contrà*: tribunalul Paris, I. *Clunet*, anul 1898, p. 130 și *Dreptul* din 1901, No. 37 (cu obser. noastră critică). Vezi asupra acestei chestiuni tom. II, al Coment. noastre p. 365 (ed. a 2-a) și tom. III, partea II, p. 119, 120, nota 1).

În baza acestor principii, Curtea din București a decis, cu drept cuvânt, că mama copiilor unui Austriac poate cere pentru ei în România ca acela care a fost recunoscut ca tatăl lor în Austria și care s'a strămutat în România, să fie condamnat a plăti o pensie alimentară pentru acei copii; căci filiațiunea lor odată stabilită în țara căreia aparțin părțile litigante, instanțele române chemate a statuâ asupra cererei de alimente, nu mai au a cercetâ dacă acel recunoscut ca tată este, în adevăr, tatăl copiilor reclamânți, ci au numai să aprecieze consecințele acestei filiațiuni, constatată în țara lor, conform legilor acelei țări. (C. București, *Cr. judiciar* din 1904, No. 63, cu obser. noastră și *Dreptul* din acelaș an, No. 59)

D. Alexandresco

BIBLIOGRAFIE

Studiu comparativ de drept penal prusian și român de d-l P. Dimitrescu, judecător al ocolului Adjudul-Nou Putna. 1914. Tipografia «Aurora», Focșani.

Această lucrare nu este lipsită de interes, pentru că ea ne înfățișează un studiu comparativ de drept penal asupra unor materii pe care legiuitorul nostru le-a împrumutat din vechea legislație penală prusiană.

Prima fasciculă apărută cuprinde axamenul doctrinal, și comparativ al *furtului* în ambele legislații, precum și jurisprudența prusiană la articolele din codul penal român luate din codul prusian.

În curând va apare fascicula II, tratând despre: *tâl-hărie*, *distrugere* și *degradare*, *înșelăciune* sau *escrocherie*.